

การซักถามเพื่อการสืบสวนสอบสวน (Investigative Interviewing) ในคดีอาญา

การซักถามเป็นหัวใจหลักของการบังคับใช้กฎหมาย วิธีการซักถามสามารถส่งผลกระทบต่อผลของการสอบสวน ความเสมอภาค ประสิทธิภาพ และความน่าเชื่อถือของการดำเนินกระบวนการยุติธรรมทางอาญาได้ ในขั้นต่อไป ตำรวจ เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมาย และเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานอื่นที่ทำหน้าที่ซักถามต้องมั่นใจว่าจะเคารพและคุ้มครองศักดิ์ศรีขั้นพื้นฐานและความมั่นคงทางร่างกายและจิตใจของคนทุกคนในระหว่างการซักถาม ไม่ว่าจะเป็นผู้เสียหาย, พยาน และผู้ต้องสงสัย - อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติอย่างไม่เหมาะสมในรูปแบบอื่น การบีบบังคับ และการข่มขู่ผู้ที่ถูกคุมขังและในระหว่างการซักถามก็ยังคงปรากฏอยู่ในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วมุมโลก “วัฒนธรรมการรับสารภาพ” ในขั้นตำรวจและในกระบวนการยุติธรรมทางอาญาในหลายประเทศ รวมถึงการขาดการฝึกและความเชี่ยวชาญเรื่องเทคนิคการคลี่คลายคดีอาชญากรรม และการซักถามโดยวิธีที่มีมนุษยธรรม สามารถช่วยให้เกิดการปฏิบัติที่ทราฐนเพื่อเค้นเอาคำรับสารภาพหรือข้อมูล

เครื่องมือที่เรียกว่า “การซักถามเพื่อใช้ในการสืบสวนสอบสวน” นี้ นำเสนอภาพรวมและความรู้เบื้องต้นของวิธีการซักถามผู้เสียหาย, พยาน และผู้ต้องสงสัย ซึ่งเป็นเทคนิคที่ถูกพัฒนาโดยผู้ปฏิบัติงานเพื่อให้สอดคล้องกับพยานหลักฐานทางวิทยาศาสตร์ที่มีจำนวนมากกว่าวิธีการที่ทราฐนและบีบบังคับจะทำให้ได้มาข้อมูลที่ไม่น่าเชื่อถือ เทคนิคดังกล่าวนี้ใช้ โดยทั่วไปในสำนักงานความยุติธรรมทางอาญา รวมถึงใช้ในกรณีต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการก่อการร้าย อีกทั้งยังอาจนำไปปรับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพในการซักถามที่เกี่ยวข้องกับงานด้านการข่าวหรือความมั่นคง ในกระบวนการสร้างความคุ้นเคยกับผู้ถูกซักถามโดยเทคนิคนี้จะไม่เพียงแต่สามารถป้องกันการปฏิบัติที่ทราฐน แต่ยังสามารถเพิ่มประสิทธิภาพการรวบรวมข้อมูลและความน่าเชื่อถือของข้อมูลอีกด้วย ซึ่งสิ่งนี้จะส่งผลต่อทัศนคติของประชาชนในเรื่องเสมอภาคของกระบวนการยุติธรรม ดังนั้น เทคนิคนี้จึงช่วยสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการอำนวยความสะดวกยุติธรรมและการเสริมสร้างความชอบธรรมของอำนาจรัฐ

ผลลัพธ์ที่จะได้จากการเรียนรู้

เมื่อใช้เครื่องมือนี้ คุณจะสามารภ:

อธิบายประโยชน์ของการใช้เทคนิคการซักถามเพื่อการสืบสวนสอบสวนได้

อธิบายขั้นตอนต่าง ๆ ของโมเดลการซักถามเพื่อการสืบสวนสอบสวนได้

ใช้โมเดลดังกล่าวในการพัฒนาโยบาย, การปฏิบัติ และการฝึกอบรมเรื่องการซักถามเพื่อการสืบสวนสอบสวน

นำวิธีการดังกล่าวไปใช้กับงานสืบสวนสอบสวนได้โดยตรง

รายการประเมินตนเองท้ายเอกสารฉบับนี้ จะช่วยทดสอบและกระตุ้นความจำความรู้เกี่ยวกับโมเดลการซักถามเพื่อการสืบสวนสอบสวน ซึ่งได้อธิบายไว้ในที่นี้

วัตถุประสงค์หลักของการซักถามโดยตำรวจ

วัตถุประสงค์ของการซักถามโดยตำรวจ คือการทำให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่ น่าเชื่อถือและรับฟังได้ในชั้นศาล ซึ่งไม่ใช่เพื่อยืนยันสิ่งที่เจ้าหน้าที่สันนิษฐานว่าได้เกิดขึ้น หรือเพื่อบีบบังคับผู้ต้องสงสัยให้ให้ข้อมูลหรือรับสารภาพ การซักถามเพื่อการสืบสวนสอบสวน เป็นเครื่องป้องกันไม่ให้เกิดการรับสารภาพที่เป็นเท็จและกระบวนการยุติธรรมที่ผิดพลาด วิธีการนี้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการซักถามอย่างเป็นระบบ ด้วยใจที่พร้อมรับฟังเพื่อไม่ให้ตกหลุมพรางการด่วนสรุปที่อาจเกิดขึ้นได้ ที่สำคัญอีกประการคือ การซักถามเพื่อการสืบสวนสอบสวนช่วยเสริมในการสื่อสารและความคล่องแคล่วของการส่งต่อข้อมูลซึ่งจะช่วยให้ตรวจจับอาชญากรรมได้ ในที่สุด ในมุมมองทางด้านสิทธิมนุษยชน การซักถามเพื่อการสืบสวนสอบสวนช่วยให้เจ้าหน้าที่สามารถใช้หลักสันนิษฐานไว้ก่อนว่าเป็นผู้บริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่าได้กระทำความผิดตามกฎหมาย (presumption of innocence).

“ เราเปลี่ยนแปลงทัศนคติของเจ้าหน้าที่ตำรวจเพื่อสืบหาความจริงให้คุณไม่อาจใช้การทรมานหรือการทารุณกรรมได้ เนื่องจากมันจะส่งผลกระทบต่อตรงข้ามกับที่คุณต้องการ”

Mr. Edson Luis Baldan, Police Officer – San Paolo Police Academy, Brazil (New York 9 June 2017)

การซักถามเพื่อการสืบสวนสอบสวน

- เป็นข้อมูลที่ได้จากงานวิจัยที่จัดทำขึ้นกว่า 30 ปี ซึ่งได้รับความร่วมมือจากบรรดาผู้ปฏิบัติงาน
- มีการนำไปใช้อย่างแพร่หลายโดยหน่วยงานตำรวจแต่ทั้งนี้ก็มี ความเกี่ยวข้องกับบุคลากรทางด้านความมั่นคงและการข่าว
- ใช้ได้จริงในทางปฏิบัติ สอดคล้องกับหลักจริยธรรม และพิสูจน์แล้วว่า เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพ
- ไม่ใช่วิธีการหลอกลวงซักจูง, การบีบบังคับ หรือการทรมาน
- ลดอคติที่จะมองหาเฉพาะพยานหลักฐานที่สนับสนุนความคิดของตน (Confirmation bias) และวิสัยทัศน์แคบ
- ให้ข้อมูลที่มีความน่าเชื่อถือมากขึ้น และรับฟังได้ในชั้นศาล
- ให้ความปลอดภัยแก่พยานหลักฐาน และป้องกันข้อผิดพลาดในการอำนวยความสะดวก
- เสริมสร้างความสัมพันธ์และความไว้วางใจระหว่างตำรวจกับประชาชน หลักนิติธรรม และความชอบธรรมของอำนาจรัฐ

กฎเกณฑ์ และหลักการปฏิบัติต่าง ๆ ที่ใช้ในการดำเนินการควบคุมการสอบปากคำและกระบวนการซักถามจะต้องมีการทบทวนอย่างเป็นระบบเพื่อยืนยันว่าเจ้าหน้าที่ได้ยึดปฏิบัติตามหลักมาตรฐานสูงสุด (article 11, UNCAT).

“ การซักถามผู้ต้องสงสัยในคดีอาญาเป็นงานที่อาศัยความเชี่ยวชาญเฉพาะ ซึ่งจะต้องมีการฝึกอบรมเฉพาะด้าน เพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานที่น่าพึงพอใจ”

The European Committee for the Prevention of Torture and Inhuman or Degrading Treatment or Punishment (CPT) 12th General Report, para. 34, 2002.

การซักถามเพื่อการสืบสวนสอบสวน: การเปลี่ยนแปลงกระบวนการทางความคิด

ประเทศต่าง ๆ ให้นิยามศัพท์ที่อธิบายและสร้างกรอบความคิดเกี่ยวกับการซักถามผู้เสียหาย, พยาน และผู้ต้องสงสัย เครื่องมือนี้ไม่อาจให้คำอธิบายที่ครอบคลุมสำหรับนิยามศัพท์และหลักการปฏิบัติ ได้ทั้งหมด หากแต่จะแยกให้เห็นความแตกต่างระหว่างการซักถามแบบดั้งเดิมและการซักถามเพื่อการสืบสวนสอบสวน โดยเน้นย้ำถึงประโยชน์และความมีประสิทธิภาพของการซักถามเพื่อการสืบสวนสอบสวน

ขั้นตอนในทางปฏิบัติของเครื่องมือนี้ เกิดขึ้นจากโมเดล PEACE (การวางแผนและการเตรียมความพร้อม – Planning and preparation, การมีส่วนร่วมและการอธิบาย – Engage and explain, การให้ปากคำ - Account , การจบการซักถาม - Closure และการประเมินผล - Evaluation) ซึ่งถูกพัฒนาขึ้นในสหราชอาณาจักรเพื่อตอบโต้ปัญหาการรับสารภาพที่เกิดจากการถูกบังคับที่ปรากฏเป็นจำนวนมากและการพิพากษาลงโทษที่ผิดพลาดในช่วงทศวรรษที่ 80 และ 90 โดยโมเดลการซักถามเพื่อการสืบสวนสอบสวนซึ่งอธิบายในเครื่องมือนี้ แสดงถึงพัฒนาการของโมเดล PEACE ที่ปรับปรุงจากประสบการณ์และงานวิจัยใหม่ ๆ โดยในปัจจุบัน หลายประเทศได้นำเทคนิควิธีการตามที่จะนำไปปรับใช้ ในขณะที่ประเทศอื่น ๆ ก็อยู่ระหว่างการทดลองใช้หรือการฝึกอบรมการใช้เครื่องมือดังกล่าว

ทำไม?

เป้าหมายโดยรวมของการซักถามผู้เสียหาย, พยาน หรือผู้ต้องสงสัย คือการได้มาซึ่งคำให้การที่ถูกต้องและเชื่อถือได้ ในเรื่องที่กำลังสอบสวน ซึ่งรับฟังได้ในชั้นศาล

การซักถามเพื่อการสืบสวนสอบสวนลดความเสี่ยงของความผิดพลาดที่เกิดจากมนุษย์และการรับสารภาพที่เป็นเท็จ ซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้จากวิธีการที่ออกแบบมาให้ผู้ต้องสงสัยรับสารภาพ และยืนยันว่าสิ่งที่ผู้ซักถามคิดไว้แล้วเป็นความจริง งานวิจัยที่มุ่งศึกษาสาเหตุของการพิพากษาลงโทษที่ผิดพลาดได้ยืนยันถึงปัญหาที่เกี่ยวข้องกับ "วิสัยทัศน์แคบ" (Tunnel vision) หรือ "อคติที่จะสนับสนุนความคิดของตน (Confirmation bias) (นั่นคือ แนวโน้มในระดับจิตใต้สำนึกที่จะมองหาเฉพาะข้อมูลซึ่ง "ตรงตามที่คิดไว้" และเพิกเฉยหรือเบี่ยงเบนข้อมูลที่ไมช่วยยืนยันสิ่งที่ผู้ซักถามเชื่อว่าเป็นจริง) ว่าเป็นสาเหตุที่แท้จริงของความล้มเหลวในการอำนวยความสะดวกในแทบทุกคดี

การสัมภาษณ์ซึ่งได้ดำเนินการโดยใช้เทคนิคการซักถามเพื่อการสืบสวนสอบสวนมีประโยชน์ โดยตรงดังนี้:

- การรวบรวมพยานหลักฐานที่มีความน่าเชื่อถืออย่างเป็นระบบ เพื่อช่วยกำหนดทิศทางของการซักถามให้ดีขึ้น
- สนับสนุนการดำเนินคดี จึงช่วยประหยัดเวลา, เงิน และทรัพยากรอื่น ๆ
- เพิ่มความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

อย่างไร?

การซักถามเพื่อการสืบสวนสอบสวนเป็นแนวทางที่ไม่ ใช้วิธีการบีบบังคับ แต่จะใช้คำถามปลายเปิดเพื่อช่วยให้การสื่อสารและการให้ข้อมูลมีความลื่นไหล การซักถามทั้งหมด ไม่ว่าจะเป็นการซักถามผู้เสียหาย, พยาน หรือผู้ต้องสงสัย ถูกนิยามว่า "การซักถามเพื่อการสืบสวนสอบสวน" ข้อมูลที่รวบรวมได้จากการซักถามจะนำไปเปรียบเทียบกับข้อเท็จจริงที่มีอยู่ คำถามที่เตรียมอย่างดีจะไม่ก่อให้เกิดความเข้าใจผิดและความกำกวม การวางกลยุทธ์ในการเปิดเผยพยานหลักฐานระหว่างการซักถามจะช่วยแยกข้อมูลเท็จออกจากข้อมูลที่ตรวจสอบยืนยันความจริงได้

ความพยายามในการทำให้เจ้าหน้าที่เปิดใจให้กว้าง หลีกเลี่ยงการใช้วิสัยทัศน์แคบ และเพื่อเพิ่มความถูกต้องแม่นยำและความน่าเชื่อถือ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ผู้สืบหาความจริงอื่น ๆ จำเป็นต้องมีเครื่องมือและวิธีที่จะลดข้อผิดพลาดที่เกิดจากมนุษย์ โมเดลในเอกสารฉบับนี้มุ่งนำเสนอระเบียบวิธีในการดำเนินการซักถามที่จะลดความเสี่ยงดังกล่าวที่อาจเกิดขึ้นได้

“ การใช้สิ่งกระตุ้นให้เกิดความเครียดต่อระบบความคิดของผู้ถูกซักถามด้วยความมุ่งหมายที่จะบังคับให้รับสารภาพหรือดึงเอาข้อมูล มีสัมพันธภาพลงกับแรงจูงใจ, อารมณ์, ความจำ และกระบวนการรับรู้ของผู้ให้ปากคำ จึงกลายเป็นการทำลายประสิทธิภาพของการสืบสวนสอบสวน”

Shane O'Mara, Professor of Experimental Brain Research, Trinity College Dublin, and author of *Why Torture Doesn't Work* (Harvard University Press, 2015).

ขั้นตอนการซักถาม

โมเดลการซักถามมีขั้นตอนดังต่อไปนี้:

การวางแผนและการเตรียมความพร้อม

- การเตรียมความพร้อมด้านร่างกาย
- การเตรียมความพร้อมที่เกี่ยวข้องกับคดี
- การเตรียมความพร้อมด้านจิตใจ

การเกริ่นนำและการสร้างความคุ้นเคยระหว่างกัน

- เริ่มการบันทึก
- การตั้งให้มีส่วนร่วมและอธิบาย
- ข้อกฎหมาย
- เหตุผลและแนวการปฏิบัติ

การให้ปากคำอย่างอิสระครั้งแรก

- การแนะนำตัว
- การเริ่มถามคำถาม TED
- การฟังอย่างตั้งใจ

การสร้างความชัดเจนและการจบการซักถาม

- สลับหัวข้อ
- การถามคำถาม
- การวางกลยุทธ์ในการเปิดเผยพยานหลักฐาน

การจบการซักถาม

- สรุป
- ข้อมูล
- การจบการซักถามเชิงบวก
- หยุดการบันทึก

การประเมินผลการซักถาม

- ข้อมูล
- การสอบสวน
- การซักถามหรือผู้ซักถาม

รูปภาพ 1 - โมเดล P.E.A.C.E ตามที่ได้แสดง โดย the Norwegian Police University College ในการฝึกอบรมโปรแกรม C.R.E.A.T.I.V.¹

¹ รหัสช่วยจำ CREATIV เชื่อมโยงกับคุณค่าและหลักการพื้นฐานที่วิธีการซักถามนี้อ้างถึง ได้แก่ทางวิทยาศาสตร์ (Information and Verified through science)

ขั้นตอนการซักถามที่เชื่อมโยงระหว่างกัน

สิ่งสำคัญของการซักถามเพื่อการสืบสวนสอบสวน คือการที่แต่ละขั้นตอนของการซักถามมีผลกระทบอย่างลึกซึ้งต่อขั้นตอนต่อไป โดยเราอาจเปรียบเทียบการซักถามกับปฏิกริยาลูกโซ่ที่การวางแผนและการเตรียมความพร้อมอย่างครอบคลุมและเป็นระบบจะเพิ่มความน่าจะเป็นที่จะประสบความสำเร็จในการสร้างความคุ้นเคยที่ดีระหว่างผู้ซักถามและผู้ถูกซักถาม ในขณะที่การเกริ่นนำและการสร้างความคุ้นเคยระหว่างกันที่กระทำอย่างมืออาชีพ มีความเป็นไปได้ว่าการให้ปากคำอย่างอิสระครั้งแรกจะลงลึกถึงรายละเอียดยิ่งขึ้น หากขั้นตอนแรกล้มเหลว การสื่อสารจะบกพร่องไปตลอดการซักถาม ส่งผลให้คุณภาพของข้อมูลที่ได้รับลดลง และกระทบต่อช่วงของการสืบสวนสอบสวนและการวางกลยุทธ์ในการแสดงพยานหลักฐานอย่างอื่น เมื่อจบการซักถามอย่างมืออาชีพก็จะทำให้การสื่อสารในอนาคตมีโอกาสจะประสบความสำเร็จ ทั้งยังมีส่วนช่วยพัฒนาและรักษาสายสัมพันธ์ที่ดีระหว่างตำรวจและประชาชน การดำเนินการประเมินพยานหลักฐานที่ได้มาอย่างมืออาชีพก็จะช่วยให้การสอบสวนมีความเป็นไปได้ที่จะประสบความสำเร็จมากยิ่งขึ้น การประเมินการปฏิบัติงานของผู้ซักถามจะกระตุ้นให้เกิดความเชี่ยวชาญ ปรับปรุงผลของการซักถามครั้งถัดไป หรือกระทั่งเพิ่มระดับของความพึงพอใจในงานอีกด้วย

ประโยชน์ของการบันทึกเสียงและ/หรือ วิดีโอ

หลายประเทศพบว่า การบันทึกเสียง และ/หรือ วิดีโอระหว่างการซักถามก่อให้เกิดประสิทธิผลทั้งในด้านปกป้องการทารุณกรรมและการเพิ่มประสิทธิภาพการเก็บรวบรวมพยานหลักฐาน รวมถึงมีประโยชน์สำหรับการฝึกอบรมอีกด้วย ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีในปัจจุบันและการเข้าถึงเทคโนโลยีที่ง่ายต่อการใช้งาน พกพาสะดวก และราคาถูก ส่งผลให้การบันทึกในหลายสถานการณ์สามารถทำได้ และมีประโยชน์หลายประการ เช่น:

- ลดภาระหนักต่อกระบวนการรับรู้จากข้อมูลที่มากเกินไป เพราะการอัดบันทึกช่วยให้ผู้ซักถามฟังความสนใจไปยังการซักถามมากกว่าการพิมพ์ข้อมูลทั้งหมดหรือการจดบันทึกด้วยมือ
- การอัดบันทึกช่วยให้ผู้ซักถามสามารถใช้การฟังอย่างตั้งใจ และเพิ่มประสิทธิภาพการสื่อสารกับผู้ถูกซักถาม ส่งผลให้ผู้ถูกซักถามสามารถให้ปากคำได้ โดยไม่ถูกขัดจังหวะตลอดเวลา
- สิ่งที่ถูกบันทึกเป็นพยานหลักฐานชิ้นสำคัญที่สุด หลักฐานเสียงพูดในรูปแบบต้นฉบับ ซึ่งแสดงข้อมูลที่ครบถ้วนถูกต้องตามที่ได้รับ และวิธีการดำเนินการซักถาม (สิ่งอัดบันทึกเหล่านี้ทำให้พยานหลักฐานปลอดภัยและลดความล้มเหลวในกระบวนการยุติธรรม)
- การไม่อัดบันทึกการซักถามทั้งหมดหรืออัดแค่บางส่วน เป็นการเพิ่มโอกาสในการทารุณกรรม หรือทำให้มีการคาดคะเนว่าเกิดเหตุทารุณกรรมขึ้น
- สิ่งอัดบันทึกเหล่านี้สามารถช่วยคุ้มครองผู้ซักถามจากคำกล่าวหาที่ไม่เป็นความจริงว่าได้มีการทารุณกรรม, การบีบบังคับ หรือการหลอกลวงซึ่งถูกผู้ถูกซักถาม หรือการไม่ดำเนินกระบวนการไปตามกฎเกณฑ์ที่กำหนด
- สิ่งอัดบันทึกเหล่านี้สามารถใช้ในการจัดระเบียบและวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับ ซึ่งมีซอฟต์แวร์หลายอันที่สามารถช่วยได้ ในส่วนของกรณีวิเคราะห์ข้อมูล
- สิ่งอัดบันทึกเหล่านี้เป็นเครื่องมือที่สำคัญในการประเมินผลและการให้ข้อเสนอแนะต่อการดำเนินการซักถาม รวมถึงเพื่อใช้ในการฝึกอบรมและงานวิจัย ซึ่งจะนำไปสู่การให้บริการของตำรวจที่อย่างเป็นมืออาชีพมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่หนึ่ง: การวางแผนและการเตรียมความพร้อม

การวางแผนและการเตรียมความพร้อมเป็นหนึ่งในขั้นตอนที่สำคัญที่สุดในการซักถามเพื่อการสืบสวนสอบสวนในคดีอาญา; ซึ่งหากปราศจากขั้นตอนนี้การซักถามอาจล้มเหลวตั้งแต่ก่อนเริ่มดำเนินการ *การวางแผน* คือกระบวนการเตรียมความพร้อมเพื่อซักถาม ทั้งทางด้านจิตใจและทางด้านวิธีการ *การเตรียมความพร้อม* ยังครอบคลุมถึงการเตรียมทุกสิ่งให้พร้อมก่อนเริ่มต้นการซักถาม เช่น สถานที่ที่ใช้ซักถาม, สิ่งแวดล้อม, รวมถึงประเด็นด้านเทคนิคและการบริหารจัดการ

เจ้าหน้าที่ที่มีงานยุ่งและบางครั้งก็ถึงกับงานล้นมือโต้แย้งว่า พวกเขาไม่มีเวลาในการวางแผนและเตรียมความพร้อม อย่างไรก็ตาม อย่างไรก็ดี เจ้าหน้าที่ที่พบว่า ในความเป็นจริงแล้วเมื่อพวกเขาประยุกต์ ใช้การซักถามเพื่อสืบสวนในคดีอาญา การเตรียมความพร้อมที่เหมาะสมทำให้พวกเขาประหยัดเวลาได้มากขึ้น การเตรียมความพร้อมอย่างเป็นทางการเป็นสิ่งที่จะต้องทำการสอบถามผู้เสียหาย, พยาน และ/หรือ ผู้ต้องสงสัย ซ้ำอีกครั้ง การเตรียมความพร้อมอย่างเป็นทางการเป็นส่วนหนึ่งของวิธีการซักถามอย่างมืออาชีพ ยังลดปัญหาความพยายามที่สูญเปล่าเมื่อต้องเค้นเอาทรัพยากรที่มีจำกัดมาทำคดีเพียงเพื่อจะถูกศาลสั่งยกฟ้องเนื่องจากพยานหลักฐานอ่อนหรือเนื่องจากเหตุผลทางด้านเทคนิค

องค์ประกอบสำคัญของการวางแผนที่ดี

- แสวงหาข้อมูลภูมิหลังเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่กำลังสืบสวนให้ได้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ รวมถึงข้อมูลทั้งหมดที่เกี่ยวข้องกับบุคคลซึ่งจะถูกซักถาม
- เข้าใจวัตถุประสงค์ของการซักถามตามแผนการสืบสวน โดยระลึกไว้ว่าจะต้องตรวจสอบสมมติฐานที่เกี่ยวข้องที่นำไปได้ทั้งหมด รวมถึงความเป็นไปได้ที่ว่าผู้ต้องสงสัยเป็นผู้บริสุทธิ์
- ประเมินว่าจำเป็นจะต้องมีข้อมูลใดเพิ่มเติม และวิธีใดคือวิธีที่ดีที่สุดในการจะได้ข้อมูลนั้นมา
- ปฏิบัติตามบทบัญญัติกฎหมาย และแนวปฏิบัติและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง
- เตรียมความพร้อมเรื่องทางเทคนิคสำหรับการซักถาม (การดูของกลาง, การเดินทาง, สถานที่ซักถาม, การทำงานของอุปกรณ์ต่าง ๆ, การจัดที่นั่ง, หมายเหตุ, ล่าม และอื่น ๆ)

ขั้นตอนที่สอง: การเก็มนำและการสร้างความคุ้นเคย

ขั้นตอนแรกในการกระตุ้นการสนทนา คือการสร้างการมีส่วนร่วมและทำความเข้าใจคุ้นเคยกับผู้ถูกซักถาม การสร้างการมีส่วนร่วมและการอธิบายในช่วงเริ่มนี้กล่าวได้ว่าเป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลที่สุดในการประกันผลสำเร็จของการซักถาม

เมื่อเริ่มต้นการซักถาม ผู้ถูกซักถามจะต้องได้รับการแจ้งให้ทราบถึงเหตุผลที่ทำให้เขาต้องถูกนำตัวมาซักถาม และกระบวนการที่จะเกิดขึ้น เจ้าหน้าที่จะต้องตระหนักว่าการซักถามอาจทำให้ผู้ถูกซักถามรู้สึกหวาดวิตก จึงอาจจำเป็นที่จะต้องมียุทธศาสตร์เพื่อให้ผู้ถูกซักถามรู้สึกผ่อนคลายมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ผู้ซักถามจะต้องไม่เสแสร้งที่จะสร้าง "มิตรภาพ" กับผู้ถูกซักถาม เนื่องจากเป้าหมายของการซักถาม คือการทำความเข้าใจผู้ถูกซักถามเพื่อรักษาความสัมพันธ์ ในลักษณะที่ประกอบด้วยความร่วมมือกันและความผ่อนคลาย ซึ่งเป็นลักษณะที่ช่วยกระตุ้นความจำและการสื่อสารไว้ตลอดระยะเวลาการซักถาม

งานวิจัยค้นพบว่า ผู้กระทำผิดจำนวนมากที่ได้กระทำความผิดจริงพร้อมจะเปิดปากอย่างเที่ยงตรง หรือ แม้แต่ยอมรับสารภาพในทันที ในขณะที่ผู้กระทำความผิดบางคนอาจยังไม่ได้ตัดสินใจอย่างใดเมื่อถูกเรียกไปสอบปากคำ เจ้าหน้าที่ซึ่งใช้แนวทางที่ก้าวร้าว แสดงความเป็นปฏิปักษ์หรืออาการดูหมิ่น จะสร้างความเสี่ยงในการทำให้ผู้ต้องสงสัยตัดสินใจจะไม่ให้ความร่วมมือและไม่ให้ข้อมูลใด ๆ แต่การประยุกต์ใช้เทคนิคการสอบปากคำเพื่อสืบสวนในคดีอาญา พบว่ามีความเป็นไปได้ที่จะส่งเสริมให้ผู้กระทำผิดซึ่งใดกระทำความผิดจริงให้ความร่วมมือ ให้ข้อมูล หรือกระทั่งยอมรับสารภาพ.

Holmberg and Christianson (2002), Swedish survey of 83 prisoners convicted of murder or sexual offences; Kebbell, Hurren & Mazerolle (2006), [Australian survey of convicted sex offenders](#); similar findings in Snook, Brooks and Bull (2015), survey of 100 incarcerated men in Canada.

ในการสอบปากคำผู้ต้องสงสัย ผู้สอบปากคำมีความรับผิดชอบโดยเฉพาะที่จะต้องประเมินว่าผู้ต้องสงสัยอยู่ในสภาวะเปราะบางหรือไม่ และจะต้องอธิบายสิทธิที่จะไม่ให้ปากคำ, สิทธิในการมีทนายความหรือผู้ช่วยเหลือทางกฎหมาย และสิทธิอื่น ๆ ของผู้ต้องสงสัย ในประการที่สามารถเข้าใจได้และอย่างตรงไปตรงมา

ผู้สอบปากคำมืออาชีพจะมองว่าการมีทนายความจำเลยเข้าร่วมเป็นเรื่องสำคัญในกระบวนการทางกฎหมาย เพื่อเป็นพยานยืนยันความเป็นธรรมในการสอบปากคำ และป้องกันไม่ให้เกิดความเข้าใจผิดต่าง ๆ หน่วยงานตำรวจที่ใช้วิธีการซักถามเพื่อสืบสวนคดีในการปฏิบัติงานเป็นปกติรายงานว่าข้อพิพาทระหว่างทนายความและตำรวจลดจำนวนลงอย่างมีนัยสำคัญจนเกือบถึงระดับที่ไม่มีข้อพิพาทเลย

เมื่อเริ่มการสอบปากคำ ผู้สอบปากคำควรจะ:

- สร้างความสัมพันธ์ที่ประกอบด้วยความเห็นอกเห็นใจและความเคารพระหว่างกันตั้งแต่แรกเริ่ม
- อธิบายถึงสาเหตุ, ข้อมูลภูมิหลัง, สิทธิ, ระเบียบวิธีและกระบวนการที่จะเกิดขึ้นในการสอบปากคำ รวมถึงข้อมูลเกี่ยวกับการอัปเดตบันทึกเสียง/วิดีโอ
- กำหนดกฎเกณฑ์พื้นฐานโดยแจ้งผู้ถูกสัมภาษณ์ว่า:
 - สิ่งที่เขาจะพูดนั้นมีความสำคัญ ดังนั้นจำเป็นที่จะต้องรายงานทุกสิ่งที่สามารถรายงานได้ รวมถึงให้พยายามอย่างดีที่สุดที่จะไม่ละเลยเรื่องใด
 - ไม่แก้ไขข้อมูลในขณะที่ให้ปากคำ แม้จะรู้สึกว่าคุณสามารถบอกอย่างไม่เกี่ยวข้องกับการประเด็นที่เจ้าหน้าที่กำลังสอบสวนอยู่
 - ต้องมีสมาธิ เพราะการพยายามย้อนความทรงจำอาจเป็นเรื่องที่ยากลำบาก
 - สามารถจะบอกกล่าวหากเจ้าหน้าที่: ถามคำถามที่เขาไม่เข้าใจ; ถามคำถามที่ไม่รู้คำตอบ; เข้าใจผิดในสิ่งที่เขาพูด; ถามคำถามที่มีลักษณะเป็นการชี้นำหรือไม่เหมาะสม
- ตรวจสอบว่าผู้ถูกสอบปากคำเข้าใจในทุกสิ่งที่กล่าวถึงด้านบน และเข้าใจการประยุกต์ใช้ ในสถานการณ์จริง

ขั้นตอนนี้สร้างรากฐานในการสอบปากคำ โดยช่วยให้ผู้สอบปากคำและผู้ถูกสอบปากคำพัฒนาความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับการสอบปากคำ และกระบวนการที่ต่อเนื่องในระหว่างการสอบปากคำ ขั้นตอนนี้ยังเปิดโอกาสให้ผู้สอบปากคำประเมินความสามารถในการสื่อสารของผู้ถูกสอบปากคำและปรับภาษาที่ใช้ เพื่อให้มั่นใจได้ว่าผู้ถูกสอบปากคำเข้าใจในสิ่งที่สื่อสารออกไปอย่างแท้จริง

ตัวอย่างการเริ่มต้นบทสนทนาที่ดี

เจ้าหน้าที่: “วิธีการสอบปากคำที่ผมได้คิดเอาไว้คือจะเริ่มจากการแจ้งเกี่ยวกับสิทธิตามกฎหมายของคุณ (และหน้าที่ตามกฎหมาย หากมี) ต่อจากนั้น หากคุณต้องการที่จะให้ปากคำ ผมจะขอให้คุณเล่าเหตุการณ์ในมุมมองของคุณ ผมจะฟังและไม่ขัดจังหวะ เรามีเวลาเหลือเพื่อและไม่ได้เร่งรีบอะไร และเมื่อคุณรู้สึกว่าคุณได้เล่ารายละเอียดที่จำเป็นทั้งหมดแล้วหรือรายละเอียดที่คุณคิดว่าสำคัญ ผมจะถามคำถามในส่วนที่ผมคิดว่าสำคัญ โปรดสบายใจที่จะถามผมหากคุณมีความกังวลหรือคำถามใด ๆ ไม่ว่าจะอยู่ในขั้นตอนใดของการสอบปากคำ

เมื่อผู้ต้องสงสัยยกสิทธิที่จะไม่ให้การขึ้นกล่าวอ้าง? การประเมินผลที่ผ่านมาแสดงให้เห็นว่า แม้ในสถานการณ์ที่ผู้ต้องสงสัยยกสิทธิที่จะไม่ให้การขึ้นกล่าวอ้าง การวางแผนอย่างมีกลยุทธ์และการเตรียมความพร้อมที่ได้อธิบายไว้ในขั้นตอนที่ 1 และ 2 ก็จะไม่ไร้ประโยชน์ ทุกแนวทางการคลี่คลายคดีที่เป็นไปได้ต่างมีความสำคัญและจะต้องใช้สืบสวนต่อไปเพื่อตรวจสอบหาความจริงจากแหล่งข้อมูลอื่น ๆ หากไม่พิจารณาแนวทางอื่น ๆ ซึ่งอาจแสดงถึงความบริสุทธิ์ของผู้ถูกกล่าวหาจะเป็นผลร้ายทำให้ผู้ที่บริสุทธิ์ต้องเดือดร้อน และเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาที่กระทำผิดจริงโกหกโดยให้คำอธิบายอื่นที่ฟังดูเป็นไปได้

ขั้นตอนที่สาม: การให้ปากคำอย่างอิสระครั้งแรก

เมื่อได้สร้างความคุ้นเคยระหว่างกันและได้อธิบายกฎเกณฑ์พื้นฐานของการสอบปากคำแล้ว ในขั้นนี้ ผู้สอบปากคำควรเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสอบปากคำให้ปากคำเกี่ยวกับคดี (หรือเหตุการณ์) ที่กำลังถูกสอบสวนอย่างอิสระ โดยไม่ถูกขัดจังหวะ เป็นสิ่งสำคัญมากที่ผู้ถูกสอบปากคำจะต้องได้รับโอกาสในการให้ปากคำ “จากมุมมองของตนต่อเรื่องราวที่เกิด” ก่อนที่จะถูกถามคำถามเพิ่มเติมเพื่อลงรายละเอียด

งานวิจัยจำนวนมากแสดงให้เห็นว่า หากผู้สอบปากคำปฏิบัติตามขั้นตอนที่แสดงไว้ด้านล่างนี้ จะเพิ่มโอกาสในการได้มาซึ่งคำให้การที่ลงรายละเอียดและเที่ยงตรงจากผู้เสียหาย, พยาน และผู้ต้องสงสัยที่เกี่ยวข้องกับเหตุอาชญากรรมอย่างมีนัยสำคัญ

สามขั้นตอนหลักสำหรับผู้สอบปากคำประกอบด้วย:

- ให้ข้อมูลเบื้องต้นและอธิบายถึงรูปแบบและวัตถุประสงค์ของการให้ปากคำอย่างอิสระที่ผู้ให้ปากคำจะไม่ถูกขัดจังหวะ
- เปิดโอกาสให้ผู้เสียหาย, พยาน หรือผู้ต้องสงสัย เป็นผู้นำการสนทนา (ตามความเหมาะสม)
- ตั้งใจฟังขณะที่ผู้ถูกสอบปากคำให้ปากคำอย่างอิสระโดยไม่ถูกขัดจังหวะ

สิ่งที่ควรทำ... การตั้งใจฟังจะช่วยให้ผู้สอบปากคำสร้างความคุ้นเคยกับผู้ถูกสอบปากคำ และช่วยดึงข้อมูลปากคำที่ครบถ้วนและเที่ยงตรง

สิ่งที่ช่วยได้อย่างโดยเฉพาะในขั้นตอนนี้ คือแนวทางการสอบปากคำ บอก (Tell), อธิบาย (Explain), บรรยาย (Describe), แสดงให้เห็น (Show me) – อย่างแม่นยำ (Precisely), ลงรายละเอียด (In detail), ตามที่เกิดขึ้นจริง (Exactly) รหัสที่มีประโยชน์เพื่อช่วยจำแนวทางนี้คือ “TED’S PIE”:

“ทักษะการฟังอาจเป็นทักษะที่คนมักคิดว่าไม่สำคัญ แต่เป็นทักษะที่สำคัญที่สุดที่ผู้สอบปากคำมีได้”

Professor Ray Bull, Keynote address at the International Congress of Psychology, Yokohama, Japan, July, 2016.

การใช้แนวทางนี้ช่วยสร้างความคุ้นเคยและป้องกันไม่ให้ผู้สอบปากคำใส่ความเห็นส่วนตัวของตนเข้าไปปะปนกับข้อมูลปากคำที่ได้รับแนวทาง TED’S PIE นี้ ใช้การสนับสนุนส่งเสริม/เชิญชวนเพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลปากคำ

สิ่งที่ไม่ควรทำ... มีหลักฐานชัดเจนว่า การถามคำถามปลายปิดหรือชี้นำ สร้างความเสี่ยงในการเติมข้อมูลนอกเหนือจากของผู้ให้ปากคำ การเติมหมายถึงทั้งการบิดเบือนความทรงจำที่แท้จริง และปล่อยให้รายละเอียดของอาชญากรรมบางประการหลุดรอดไปโดยไม่ได้ตั้งใจ ซึ่งจะลดคุณค่าในหน้าของพยานหลักฐานที่ได้จากคำให้การต่อมา

ตัวอย่างที่ดีในการเริ่มต้นการให้ปากคำอย่างอิสระครั้งแรก:

เจ้าหน้าที่: “ถ้าคุณไม่มีคำถามอื่นสำหรับผมเกี่ยวกับขั้นตอนการสอบปากคำ ผมอยากจะฟังคำตอบของคุณต่อข้อหาที่คุณถูกกล่าวหา ผมเห็นได้จากไฟสีว่าคุณบอกเจ้าหน้าที่ที่จับกุมคุณว่าคุณทำไปเพื่อป้องกันตัว ตอนนี้ผมอยากจะฟังข้อมูลปากคำของคุณในรายละเอียดว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง มันสำคัญที่คุณจะต้องเล่ารายละเอียดทั้งหมด อย่าละเลยรายละเอียดใด ๆ สิ่งที่คุณคิดว่าไม่สำคัญอาจสำคัญต่อการสอบสวนใช้เวลาเท่าที่คุณต้องการ ผมจะไม่ขัดจังหวะ เมื่อคุณพร้อม โปรดอธิบายอย่างเที่ยงตรงและลงรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้นเมื่อคืน เล่าให้ผมฟังทั้งหมด”

ขั้นตอนที่สี่: การสร้างความชัดเจนและการจบการสอบปากคำ

เมื่อได้ฟังการให้ปากคำอย่างอิสระครั้งแรกอย่างตั้งใจแล้ว จะถึงเวลาที่ผู้สอบปากคำจะขยายขอบเขตและสร้างความชัดเจนในทุกประเด็นที่เกี่ยวข้องกับคดีที่ละประเด็น ผู้สอบปากคำควรนำเข้าสู่หัวข้อที่เกี่ยวข้องโดยใช้คำถามแบบ TED'S PIE และเมื่อจำเป็นจะต้องลงรายละเอียดในหัวข้อใดโดยเฉพาะ ผู้สอบปากคำควรสนับสนุนส่งเสริมผู้ให้ปากคำให้ข้อมูลเพิ่มเติมโดยใช้คำถามปลายเปิดเพื่อสืบสวนว่า – อะไร, ทำไม?, เมื่อไร?, อย่างไร?, ที่ไหน?, ใคร? ผู้สอบปากคำอาจปรับเปลี่ยนแนวทางของตนไปตามหัวข้อซึ่งจำเป็นจะต้องสืบสวน

แนวทางการสอบปากคำนี้ จะกระตุ้นให้เกิดการให้ปากคำที่ลงรายละเอียด และส่งผลให้ลดจำนวนคำถามที่อาจจำเป็นจะต้องถามต่อ ซึ่งเป็นประโยชน์เพราะทุกครั้งที่มีการถามคำถามจะเกิดความเสียหายที่ผู้สอบปากคำซึ่งนำผู้เสียหาย, พยาน หรือผู้ต้องสงสัย (นำความคิดเห็นส่วนตัวมาปะปนกับพยานหลักฐานจากข้อมูลปากคำของพวกเขา)

ตัวอย่างของคำถามเพื่อสืบสวนที่ดี:

เจ้าหน้าที่: “คุณบอกผมว่าผู้ชายชวดขาวทำร้ายคุณด้วยมีด
เล่าให้ผมฟังแบบลงรายละเอียดตามเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจริงว่าเขาเข้าหาคุณอย่างไร”

เจ้าหน้าที่: “คุณบอกผมว่ามีคนอยู่หลายคน ซึ่งเป็นพยานที่เห็นเหตุการณ์
โปรดอธิบายอย่างแม่นยำว่า พวกเขาขึ้นอยู่กับใครในเวลานั้น”

เจ้าหน้าที่: “คุณบอกผมว่าผู้หญิงคนหนึ่งพยายามจะหยุดผู้ชายที่ทำร้ายคุณ
โปรดอธิบายถึงลักษณะของผู้หญิงคนนั้นอย่างละเอียด”

การเปิดเผยพยานหลักฐานอย่างมีกลยุทธ์: จะเปิดเผยพยานหลักฐานเมื่อไรและอย่างไร

ส่วนสำคัญของขั้นตอน การสร้างความชัดเจนและการเปิดเผยพยานหลักฐาน ระหว่างการสอบปากคำผู้ต้องสงสัยคือ ผู้สอบปากคำจะเปิดเผยพยานหลักฐานอย่างไรและเมื่อไร เมื่อผู้ต้องสงสัยถูกจับกุม ก็ชัดเจนว่าตำรวจจะต้องมีข้อมูลบางอย่างที่บ่งชี้ถึงการกระทำความผิด มิฉะนั้น การจับกุมก็จะไม่ชอบด้วยกฎหมายและไม่ควรที่จะได้เกิดขึ้นเลย

การสอบปากคำเพื่อสอบสวนในคดีอาญา เน้นถึงความจำเป็นของการเปิดเผยพยานหลักฐานอย่างมีกลยุทธ์ โมเดลนี้ให้แนวทางที่ชัดเจนและเป็นประโยชน์ เพื่อตอบคำถามว่า *อย่างไร, เมื่อไร* และที่สำคัญไม่แพ้กันคือ *ทำไม* เจ้าหน้าที่สืบสวนจึงยังไม่ควรเปิดเผยพยานหลักฐานจนกว่าจะถึงขั้นตอนนี้ของการสอบปากคำ

การเปิดเผยพยานหลักฐานเร็วเกินไป อาจปิดโอกาสที่ผู้ต้องสงสัยที่บริสุทธิ์จะพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของพวกเขา หรือเปิดช่องให้ผู้ต้องสงสัยที่กระทำความผิดจริง ปรับแต่งคำอธิบายของพวกเขาให้สอดคล้องกับพยานหลักฐานที่ได้นำมาแสดง

“ การเปิดเผยพยานหลักฐานที่อาจส่งผลกระทบต่อรูปคดีเพื่อทดสอบความจริงอย่างมีกลยุทธ์ เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่สำรวจข้อมูลปากคำของผู้ให้ปากคำอย่างลงลึกถึงรายละเอียดก่อนที่จะเปลี่ยนไปสู่หัวข้อถัดไป ซึ่งช่วยให้มั่นใจว่าได้เคารพข้อสันนิษฐานว่าผู้ต้องสงสัยบริสุทธิ์จนกว่าจะพิสูจน์ได้ว่ากระทำความผิดจริง และในขณะเดียวกันก็เพิ่มน้ำหนักของคุณไม่ให้ผู้ต้องสงสัยที่กระทำผิดจริง สามารถแก้ตัวโดยคิดข้ออ้างสถานที่อยู่อื่นในขณะเกิดเหตุซึ่งเป็นเท็จได้”

Former UN Special Rapporteur on torture, Juan Mendez, Report to the UN Human Rights Council, (UN Doc. A/71/298), 2016

1 ก่อนเริ่มการสอบปากคำ: ระบุพยานหลักฐานที่น่าจะเกี่ยวข้องทั้งหมดเท่าที่เป็นไปได้

ก่อนผู้สอบปากคำจะเข้าไปให้ห้องสำหรับสอบปากคำ เขาหรือเธอจะต้องสามารถตอบได้ว่า: ฉันทวางแผนจะใช้การสอบปากคำอย่างมีกลยุทธ์กับข้อมูลอะไรบ้าง?

2 ก่อนเริ่มการสอบปากคำ: วิเคราะห์แยกแยะคำอธิบายที่เป็นไปได้ทั้งหมดเกี่ยวกับพยานหลักฐาน (ระบุสมมติฐานทางเลือกต่าง ๆ)

ในขั้นตอนนี้ จำเป็นจะต้องคิดเสมอว่า ผู้ต้องสงสัยอาจเป็นผู้บริสุทธิ์ เพื่อที่จะวิเคราะห์แยกแยะคำอธิบายที่เป็นไปได้ทั้งหมดเกี่ยวกับพยานหลักฐานที่มีอยู่ในขณะนี้ ผู้สอบปากคำจะต้องถามตัวเองด้วยคำถามที่สำคัญคือ: ถ้าผู้ต้องสงสัยบริสุทธิ์ มีคำอธิบายอื่น ๆ ที่เป็นไปได้หรือไม่?

ตัวอย่างเช่น เราลองจินตนาการว่าตำรวจได้เก็บรอยนิ้วมือของผู้ต้องสงสัยจากสถานที่เกิดเหตุอาชญากรรม ซึ่งอาจใช้เป็นหลักฐานได้ ยังมีเหตุผลอื่น ๆ ที่เป็นไปได้หรือไม่ ว่าทำไมรอยนิ้วมือนั้นจึงอยู่ในสถานที่เกิดเหตุ?

3 การเก็บรวบรวมข้อมูล (ถ่วงเวลาเปิดเผยพยานหลักฐาน)

การทดสอบคำอธิบายอื่น ๆ ผู้สอบปากคำจะเกริ่นนำและฟังการให้ปากคำอย่างอิสระครั้งแรก จากนั้นจึงจะสอบถามเพื่อค้นหาข้อมูลที่อาจพิสูจน์ได้ว่า คำอธิบายที่เป็นไปได้ต่าง ๆ ที่ได้ระบุไว้ตามขั้นตอนที่ 2 เป็นจริงหรือเป็นเท็จ

ในขั้นตอนที่ 3 ผู้สอบปากคำกำลังมองหาข้อมูลที่แสดงถึงความบริสุทธิ์ของผู้ต้องสงสัย และรู้ว่าหากไม่เจอข้อมูลเช่นนั้น ความน่าสงสัยจะเพิ่มขึ้น

ตัวอย่างเช่น ในกรณีของรอยนิ้วมือที่ติดกล่าวถึงด้านบน เจ้าหน้าที่จำเป็นต้องถามคำถามเป็นต้นว่า: ผู้ต้องสงสัยได้ ไปยังสถานที่เกิดเหตุอาชญากรรม ก่อน เกิดเหตุอาชญากรรมหรือไม่? เขาหรือเธอได้ ไปยังสถานที่เกิดเหตุอาชญากรรม หลัง เกิดเหตุอาชญากรรมหรือไม่? ผู้ต้องสงสัยสามารถเข้าไปยังสถานที่เกิดเหตุอาชญากรรมโดยชอบด้วยกฎหมายโดยทางใดบ้างหรือไม่? หากรอยนิ้วมือปรากฏอยู่บนขวดน้ำยาบุหรี่ไฟฟ้าหรือซองบุหรี่ เขาหรือเธอสูบบุหรี่หรือไม่ หรือทำงานในร้านขายของชำในบริเวณใกล้เคียงหรือไม่? หากไม่พบข้อมูลเช่นนั้น ความน่าสงสัยของผู้ต้องสงสัยจะเพิ่มขึ้น สิ่งนี้แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนเปิดเผยพยานหลักฐานที่อาจส่งผลต่อรูปคดี

ในทางกลับกัน หากเจ้าหน้าที่เปิดเผยเรื่องรอยนิ้วมือเร็วเกินไป ผู้กระทำผิดอาจมีโอกาสนำการสร้างคำอธิบายที่หลอกลวงหากแต่ฟังดูน่าเชื่อถือ ซึ่งเป็นการยากหรืออาจเป็นไปไม่ได้เลยที่จะพิสูจน์ไปในทางอื่น - เพื่อหลีกเลี่ยงสถานการณ์เช่นนั้น เจ้าหน้าที่จะต้องทำตามขั้นตอนอย่างละเอียดรอบคอบ ก่อนแสดงพยานหลักฐานนั้นตามที่ระบุไว้ในขั้นตอนที่ 4

คำอธิบายใด ๆ (จริงหรือเท็จ) ที่ให้ไว้โดยผู้ต้องสงสัยก่อนการเปิดเผยพยานหลักฐาน (ขั้นตอนที่ 4) จะต้องตรวจสอบอย่างละเอียดทันที โดยใช้คำถาม TED'S PIE และคำถามเพื่อสืบสวน: *เมื่อไร, อะไร, อย่างไร, ที่ไหน, ใคร, ทำไม* สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้ตำรวจได้ข้อมูลเพียงพอต่อการยืนยันว่า ปราศจากข้อสงสัยต่อผู้ต้องสงสัยที่บริสุทธิ์ และเพิ่มน้ำหนักพยานหลักฐานที่ผู้กระทำผิด

4 การเปิดเผยพยานหลักฐานที่อาจส่งผลต่อรูปคดี

เมื่อผู้สอบปากคำมั่นใจว่า ได้วิเคราะห์คำอธิบายอื่น ๆ ที่ฟังดูมีเหตุผลครบแล้ว และเปรียบเทียบคำอธิบายทางเลือกเหล่านั้นกับข้อมูลปากคำของผู้ให้ปากคำแล้ว (เสร็จขั้นตอนที่ 3) ผู้สอบปากคำจึงจะแสดงพยานหลักฐานที่อาจสำคัญต่อรูปคดี

ก่อนเปิดเผยพยานหลักฐาน ผู้สอบปากคำควรเริ่มจากการสรุปข้อมูลปากคำของผู้ต้องสงสัย ตามด้วยการเชิญและเปิดโอกาสให้ผู้ต้องสงสัยยืนยันอีกครั้ง, ปฏิเสธ หรือแก้ไขสรุปข้อมูลนั้น

ตัวอย่างเช่น: ผมเข้าใจคุณอย่างถูกต้องหรือไม่ว่าคุณพูดว่าคุณไม่เคยไปยังสถานที่เกิดเหตุอาชญากรรมมาก่อนเลย? หากมีความจำเป็น การสรุปข้อมูลปากคำของผู้เสียหายจะป้องกันและแก้ไขความเข้าใจผิด ซึ่งมีความสำคัญที่สุดหากผู้ต้องสงสัยเป็นผู้บริสุทธิ์จริง และในขณะเดียวกันก็เป็นขั้นตอนที่สำคัญเชิงกลยุทธ์ เนื่องจากจะป้องกันไม่ให้ผู้ต้องสงสัยกล่าวอ้างว่าพวกเขาถูกเข้าใจผิดที่หลัง ในตอนนี้ จึงเป็นจังหวะที่ผู้สอบปากคำควรเปิดเผยพยานหลักฐานที่อาจส่งผลต่อรูปคดีที่มี

ในขณะที่แสดงพยานหลักฐาน ผู้สอบปากคำควรรักษาโทนเสียงให้สงบและราบเรียบ ตามด้วยการเชิญให้ผู้ต้องสงสัยอธิบายพยานหลักฐาน ควรหลีกเลี่ยงการโอ้อวดหรือการวางท่าว่าถือไพ่เหนือกว่าเนื่องจากจะกลายเป็นอุปสรรคต่อการสื่อสารกับผู้ต้องสงสัยในครั้งต่อไปไม่ว่าผู้ต้องสงสัยจะบริสุทธิ์หรือได้กระทำความผิด

เมื่อได้แสดงพยานหลักฐานแล้ว ผู้สอบปากคำต้องเตรียมพร้อมจะเปิดเผยว่าพยานหลักฐานนั้นได้มาอย่างไร และ เมื่อไร เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ต้องสงสัยและทนายความของเขา/เธอ ได้ประเมินอย่างเป็นธรรมถึงความน่าเชื่อถือของแหล่งข้อมูลของผู้ให้ปากคำ และความลำเอียงและอคติที่อาจมีจากแหล่งข้อมูลนั้น

หลังจากถามคำถามแล้ว ผู้สอบปากคำควรใช้เวลาผู้ให้ปากคำตอบคำถาม หากผู้ต้องสงสัยบริสุทธิ์ แต่ความบริสุทธิ์ของผู้ต้องสงสัยไม่ชัดเจนในขั้นตอนที่ 2 และ 3 – ผู้ต้องสงสัยจะต้องมีเวลาใช้สมาธิเพื่อจะอธิบายและสร้างความชัดเจน เช่นเดียวกัน ถ้าผู้ต้องสงสัยกระทำความผิดจริง เขาหรือเธอจะได้อธิบายตัวเลือกที่มีอยู่ในขณะนี้ว่าควรให้ปากคำตามความจริง หรือจะคิดหาข้ออธิบายอื่นที่ไม่ได้นี้ถึงก่อนหน้านั้น? การสอบปากคำเพื่อสืบสวนในคดีอาญาอย่างมืออาชีพที่มีกลยุทธ์, มีการวางแผนและการดำเนินการอย่างดี จะลดโอกาสที่ผู้ให้กระทำความผิดจริงจะต่อสู้ในทางนั้น

ตัวอย่างของการแสดงหรือการเปิดเผยพยานหลักฐานที่ดี: เจ้าหน้าที่: “เจ้าหน้าที่สืบสวนสถานที่เกิดเหตุอาชญากรรมของเราได้พบลายนิ้วมือของคุณในสถานที่เกิดเหตุ ขอให้ช่วยอธิบายว่าลายนิ้วมือของคุณไปอยู่ข้างในอพาร์ทเมนต์นั้นได้อย่างไร”

ขั้นตอนที่ห้า: การจบการสอบปากคำ

การประเมินผลการสอบปากคำของตำรวจแสดงให้เห็นว่า เจ้าหน้าที่มักรีบเร่งจบการสอบปากคำ อย่างไรก็ตาม การจบการสอบปากคำมีความสำคัญ และจำเป็นจะต้องดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอน

จุดมุ่งหมายของการจบการสอบปากคำคือ เพื่อ:

- สร้างความมั่นใจว่า ผู้สอบปากคำและผู้ให้ปากคำเข้าใจข้อมูลปากคำนั้นตรงกัน โดยการทบทวนความถูกต้องและสรุปข้อมูลปากคำ
- ตรวจสอบว่าได้พิจารณาข้อมูลทุกด้านอย่างเพียงพอ โดยสอบถามว่าผู้ให้ปากคำได้ ให้ข้อมูลทั้งหมดที่เขาสามารถทำได้และเต็มใจจะให้แล้ว
- ประกันความสมบูรณ์และความถูกต้องของการเคาะพยานของผู้เกี่ยวข้องในกระบวนการสอบปากคำ ความชอบด้วยกฎหมายของกระบวนการยุติธรรมทางอาญาใด ๆ ในภายหลัง และรักษาช่องทางสำหรับการสื่อสารในอนาคต

เมื่อจบการสอบปากคำ เจ้าหน้าที่ผู้สอบปากคำควรอธิบายถึงสิ่งที่จะเกิดขึ้นต่อไป โดยให้ข้อมูลอันสมควรเกี่ยวกับขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมทางอาญา: ตัวอย่างเช่น แจ้งผู้ต้องสงสัยถึงโอกาสที่อาจถูกคุมขังก่อนการพิจารณาคดี, บอกกล่าวกับพยานว่าพวกเขาอาจต้องขึ้นศาลหรือไม่ และอื่น ๆ

ในขั้นตอนสุดท้าย ผู้สอบปากคำควรถามผู้ให้ปากคำว่าเขาอยากจะสอบถามอะไรจากเจ้าหน้าที่หรือไม่ ซึ่งคำถามนี้อาจไม่มีประโยชน์เลย หรือมีประโยชน์เพียงเล็กน้อยหากการสื่อสารที่แล้วมามีลักษณะบีบบังคับ อย่างไรก็ตาม หากการสอบปากคำได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่แสดงไว้ด้านบน คำถามนี้อาจทำให้ผู้ให้ปากคำรู้สึกว่าเขาได้รับการปฏิบัติอย่างเป็นธรรมยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่หก: การประเมินผล

การสอบปากคำเพื่อสืบสวนในคดีอาญาย่อมมีความสำคัญว่า กระบวนการสอบปากคำเป็นกระบวนการทางปฏิบัติ ซึ่งต้องอาศัยทักษะที่หลากหลาย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ทักษะการสื่อสาร และส่วนสำคัญของการฝึกฝนทักษะนี้ คือการประเมินผลและการให้ข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุง

การประเมินผล คือการที่ผู้สอบปากคำ (และหัวหน้า/เจ้าหน้าที่อาวุโส):

- ตรวจสอบว่าการสอบปากคำนั้นได้บรรลุผลตามจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์หรือไม่
- ทบทวนความถูกต้องของการสอบสวน โดยเปรียบเทียบกับข้อมูลที่ได้จากการสอบปากคำ
- ไตร่ตรองถึงคุณภาพของการดำเนินการสอบปากคำ โดยระบุสิ่งที่ทำได้ดี (เช่น ความลื่นไหลของข้อมูล) และพิจารณาข้อเสนอแนะเพื่อปรับปรุงในอนาคต

หากหัวหน้าผู้ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาหรือผู้ร่วมงานเป็นผู้ประเมินผลการสอบปากคำ ให้เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ผู้สอบปากคำได้วิจารณ์การปฏิบัติงานของตนเองก่อน หลังจากนั้น ผู้ประเมินจะเริ่มชี้ถึงจุดต่าง ๆ ที่ทำได้ดี และสิ่งที่สามารถปรับปรุงได้ในครั้งต่อไป

ควรระลึกไว้ว่า จากงานวิจัยเกี่ยวกับการประเมินผลนั้น โดยทั่วไปแล้วเจ้าหน้าที่มักไม่ถนัดในการประเมินผลความสามารถในการสอบปากคำของตัวเอง ดังนั้น การประเมินผลร่วมกับผู้ร่วมงานจึงมีประโยชน์ โดยผู้ร่วมงานอาจเป็นผู้ที่ทำงานคู่กัน, หัวหน้า หรือเจ้าหน้าที่อาวุโส หลักสำคัญคือการทบทวนความถูกต้องของกระบวนการสอบปากคำร่วมกับคนที่ซื่อสัตย์และตรงไปตรงมา และรักษาผลของการประเมินเป็นความลับ หากมีการอัปเดตบันทึกการสอบปากคำจะเป็นเครื่องมือที่ดีที่ช่วยในการประเมินผลการสอบปากคำ

รายการเพื่อประเมินตนเอง

1. ประโยชน์หลักของการใช้เทคนิคการซักถามเพื่อสืบสวนในคดีอาญาคืออะไร?
2. ทักษะขั้นตอนของโมเดลการสอบปากคำเพื่อสืบสวนในคดีอาญามีอะไรบ้าง? และจุดมุ่งหมายของแต่ละขั้นตอนคืออะไร?
3. เมื่อเริ่มการสอบปากคำและวางกฎเกณฑ์พื้นฐาน ผู้สอบปากคำควรบอกอะไรกับผู้ให้ปากคำ?
4. การโต้ตอบที่เหมาะสมเมื่อผู้ต้องสงสัยยกสิทธิ์ที่จะไม่ให้ปากคำขึ้นกล่าวอ้างควรทำอย่างไร?
5. TED'S PIE คืออะไร?
6. ผู้สอบปากคำควรหลีกเลี่ยงการทำอะไรใด ระหว่างการให้ปากคำอย่างอิสระครั้งแรก?
7. จุดมุ่งหมายของการเปิดเผยพยานหลักฐานอย่างมีกลยุทธ์คืออะไร และขั้นตอนหลักสี่ขั้นตอนมีอะไรบ้าง?
8. การจบการสอบปากคำมีความสำคัญเพราะอะไร? และควรดำเนินการอย่างไร?
9. การดำเนินการประเมินผลการสอบปากคำให้ผลดีอะไร?
10. ประโยชน์ของการอัปเดตบันทึกการสอบปากคำคืออะไร?

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

College of Policing (UK). Investigative interviewing. Available from: <https://goo.gl/DuLnfp>

Mendez, J. (2016). Universal protocol for interviews. Interim report of the Special Rapporteur on torture and other cruel, inhuman or degrading treatment or punishment. Seventy-first session. Item 69 (b) of the provisional agenda. Available from: <https://goo.gl/f35Rmy>

Milne, R. (2016). CREST guide: the cognitive interview. Centre for Research and Evidence on Security Threats, 2016. Available from <https://goo.gl/YWPPzK>

Rachlew, A. (2017). From interrogating to interviewing suspects of terror: Towards a new mindset. Expert blog, *Penal Reform International*, Available from: <https://goo.gl/7Hk9gn>

Roberts, K. (2012). Police interviewing of criminal suspects: a historical perspective. *Internet Journal of Criminology*, 2012, 1-17. Available from: <https://goo.gl/1pU3a6>

Schollum, M. (2005). *Investigative interviewing: The literature*. Wellington, New Zealand: Office of the Commissioner of Police, 2005. Available from: <https://bit.ly/2SLyAU6>

เครื่องมือนี้เป็นส่วนหนึ่งของชุดเครื่องมือที่ 2/2017 ของ CTI/UNCAT ซึ่งเป็นเครื่องมือเกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติที่ปลอดภัยในช่วงแรกของการควบคุมตัวโดยตำรวจ อันประกอบด้วย การแจ้งสิทธิ การจัดให้ได้พบกับทนายความโดยเร็ว การได้รับการตรวจร่างกายโดยแพทย์ การติดต่อกับครอบครัว การบันทึกภาพหรือเสียงระหว่างการสอบปากคำ การตรวจสอบข้อร้องเรียน และการบันทึกข้อมูลการกักตัว

CONVENTION AGAINST TORTURE INITIATIVE
CTI2024.ORG

CTI
Centre Jean-Jacques Gautier
PO Box 137 – 1211 Geneva 19 – Switzerland

+41 (0)22 919 2167
info@cti2024.org
<http://www.cti2024.org>

POLITIHØGSKOLEN

UiO : Norwegian Centre for Human Rights
University of Oslo

Prepared for the CTI by the Norwegian Center for Human Rights,
University of Oslo in cooperation with the Norwegian Police University College.

Thailand Institute of Justice
affiliated with the United Nations

The CTI is grateful for the support of the Human Rights Implementation Centre of the University of Bristol for their coordination and contributions to the CTI/UNCAT Implementation and Training Tools.

© 2017, Convention against Torture Initiative (CTI). All rights reserved. Materials contained in this publication may be freely quoted or reprinted, provided credit is given to the source. Requests for permission to reproduce or translate the publication should be addressed to the CTI. The examples used in this tool are based on publicly available information. The CTI would welcome any corrections or updates as applicable.

Layout & design: BakOS DESIGN